

Asia: VN/24194/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi rikoslain 17 ja 20 luvun muuttamisesta (väkivaltakuvauksen ja lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapitoa koskevat kriminalisoinnit)

Lausunnonantajan lausunto

Väkivaltakuvauksen hallussapito

Suomen Asianajajat kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rikoslain 17 ja 20 luvun muuttamisesta.

Yhtenä Suomen Asianajajien sääntömääräisenä tehtävänä on seurata oikeuskehitystä maassa ja lausuntoja antamalla sekä aloitteita tekemällä tarjota kokemuksensa yhteiskunnan käytettäväksi. Suomen Asianajajien oikeuspoliittisen työn lähtökohta on oikeusvaltion turvaaminen. Lausunnoissaan Suomen Asianajajat pyrkii painottamaan oikeusvaltioperiaatteen toteutumiseen, oikeusturvaan sekä oikeuden saavutettavuuteen, perus- ja ihmisoikeuksien sekä asianajajakunnan itsenäisyyden ja riippumattomuuden turvaamiseen liittyviä näkökulmia. Pyydettynä lausuntona Suomen Asianajajat esittää seuraavaa.

Yleistä

Suomen Asianajajien näkemyksen mukaan muutosehdotuksen tavoitteet ovat kannatettavia.

Väkivaltakuvauksen hallussapito

Suomen Asianajajat katsoo, että lakiehdotus väkivalta kuvauksen hallussapidon kriminalisoinnista on laillisuusperiaatteen kannalta riittävän täsmällisesti muotoiltu. Esityksessä on tuotu hyvin esiin tilanteet, joissa hallussapidolle on hyväksyttävät perusteet.

Hallussapitorikoksiin on Suomessa suhtauduttu pidätyväisesti. Suomen Asianajajien näkemyksen mukaan perustuslakivaliokunnan lausunnon pyytäminen asiassa on tarpeen.

Törkeä lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapito

Suomen Asianajajat huomauttaa, että rikoslain 20 luvun kokonaisuudistuksen yhteydessä lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidon rangaistusasteikon ylärajaa korotettiin vuodesta kahteen vuoteen vankeutta. Uudistuksen vaikutus rangaistuskäytäntöön ei ole vielä tiedossa. Tämän vuoksi Suomen Asianajajat katsoo, että uuden muutoksen ajankohta on verrattain aikainen, vaikka esityksen tavoitteet ovatkin edellä lausutuin tavoin kannatettavia.

Suomen Asianajajat kiinnittää huomiota myös siihen, että muutoksen jälkeen perusmuotoisen ja törkeän tekemuodon rangaistusasteikot ovat pitkälti päällekkäisiä ja kehottaa vielä harkitsemaan etenkin perusmuotoisen teon rangaistusasteikkoa.

Lakiehdotuksen mukainen muotoilu on selkeä ja kvalifiointiperusteet perusteltuja.

Muut huomiot

Ehdotusten vaikutukset

Suomen Asianajajat katsoo, että esitysluonnoksessa on tuotu esiin muutosten mahdolliset vaikutukset.

Enne Heidi
Suomen Asianajajat